

418

Rechtbank Amsterdam
11 oktober 2016, nr. AMS 16/3496,
ECLI:NL:RBAMS:2016:6379
(Knol)
Noot Red.

Duurzaamheid van het ontbreken van arbeidsvermogen. Toepasbaarheid IVA-rechtspraak.

[Wajong art. 1a:1; Sbaow art. 1a]

Essentie: De jurisprudentie die de CRvB heeft ontwikkeld over de onderbouwing en motivering van besluiten over de duurzaamheid bij IVA-beoordelingen geldt ook analoog voor de onderbouwing en motivering van besluiten over de duurzaamheid in het kader van de Wajong.

Samenvatting: Op de zitting heeft eiseres er terecht op gewezen dat de jurisprudentie waarnaar zij heeft verwezen, geen betrekking heeft op de inhoud van het duurzaamheidsbegrip als zodanig, maar op de eisen die moeten worden gesteld aan de onderbouwing en motivering van een besluit over de duurzaamheid. Naar het oordeel van de rechtbank geldt de jurisprudentie die de Raad heeft ontwikkeld over de onderbouwing en motivering van besluiten over de duurzaamheid bij IVA-beoordelingen ook analoog voor de onderbouwing en motivering van besluiten over de duurzaamheid in het kader van de Wajong.

Dit betekent, toegespitst op de Wajong en voor zover hier van belang, dat bij de onderbouwing niet kan worden volstaan met algemeenheden, maar dat de motivering dient te berusten op een concrete en deugdelijke afweging van de feiten en omstandigheden die bij de desbetreffende individuele verzekerde aan de orde zijn en dat, indien de inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden tot arbeidsparticipatie berust op een (ingezette) medische behandeling, een onderbouwing is vereist, die ziet op het mogelijke resultaat daarvan voor de individuele verzekerde.

[De vrouw], te Aalsmeer,
eiseres,
en
de Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen,
verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 25 september 2015 (het primaire besluit) heeft verweerder een aanvraag van eiseres om een uitkering op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) afgewezen.

Bij besluit van 14 april 2016 (het bestreden besluit) heeft verweerder het bezwaar van eiseres tegen het primaire besluit ongegrond verklaard.

Eiseres heeft beroep ingesteld tegen het bestreden besluit.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend. Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 30 september 2016. Eiseres is verschenen, bijgestaan door haar gemachtigde en haar vriend. Verweerder is vertegenwoordigd door zijn gemachtigde.

Overwegingen

1. Eiseres is geboren op [geboortedatum] 1994. In 2012 is zij, nadat zij het VMBO had afgerond, een opleiding MBO-3 gaan volgen. In november 2014 heeft zij de opleiding gestaakt in verband met psychische klachten en een eetstoornis. Op 19 mei 2015 is zij opgenomen in de psychiatrische kliniek [naam]. Op 8 juli 2015 heeft zij een Wajong-uitkering aangevraagd.

2. De verzekeringsarts heeft onderzoek verricht. De onderzoeksbevindingen van de verzekeringsarts zijn neergelegd in een rapport van 24 september 2015. De verzekeringsarts is tot de conclusie gekomen dat bij eiseres sprake is van een tijdelijke situatie 'geen benutbare mogelijkheden', dat volledig herstel binnen een jaar niet wordt verwacht, dat nog niet is te voorzien hoe de medische situatie zich op middellange termijn zal ontwikkelen, maar dat de medische situatie op enige termijn nog aanzienlijk kan verbeteren onder invloed van behandeling. De situatie is daarom volgens de verzekeringsarts vooralsnog niet duurzaam te achten.

3. Bij het primaire besluit heeft verweerder de aanvraag van eiseres afgewezen, omdat zij weliswaar nu geen arbeidsvermogen heeft, maar in de toekomst mogelijk wel arbeidsvermogen kan ontwikkelen.

Eiseres heeft bezwaar gemaakt tegen dit besluit.

4. Tijdens de bezwaarprocedure heeft de primaire verzekeringsarts nogmaals onderzoek verricht. De bevindingen uit dit onderzoek zijn neergelegd in een rapport van 18 januari 2016. De verzekeringsarts heeft vastgesteld dat eiseres anorexia nervosa heeft, dat eiseres lijdt aan een depressieve stoornis, matig, en dat zij een obsessieve compulsieve stoornis heeft. De verzekeringsarts is tot de conclusie gekomen dat eiseres op medische gronden geen arbeidsvermogen heeft, maar dat het ontbreken van arbeidsvermogen niet duurzaam is te achten. De komende tijd zal eiseres nog weinig tot geen benutbare mogelijkheden hebben, maar op langere termijn is de prognose een stuk gunstiger, omdat er door de behandeling(en) nog een relevante afname van de verschillende psychische klachten kan volgen. De nog jeugdige leeftijd van eiseres pleit hier ook voor, aldus de verzekeringsarts.

Vervolgens heeft een arbeidskundig onderzoek plaatsgevonden. De bevindingen van dit onderzoek zijn neergelegd in een rapport van 27 januari 2016. De arbeidsdeskundige heeft geconcludeerd dat de verwachting is dat eiseres na de behandeling alsnog in staat is om arbeidsvermogen te ontwikkelen.

5. Vervolgens heeft de verzekeringsarts bezwaar en beroep onderzoek verricht. De bevindingen van de verzekeringsarts bezwaar en beroep zijn neergelegd in een rapport van 29 maart 2016. De verzekeringsarts bezwaar en beroep is hierin tot de conclusie gekomen dat er nog een aantal essentiële interventies zijn met een gunstig te verwachten effect op de belastbaarheid van eiseres in de toekomst. Eiseres is nog erg jong. Zij kan een aantal vaardigheden aanleren om beter om te gaan met dwangklachten en zij kan leren om het hoofd leeg te maken. Eiseres heeft nog onvoldoende ervaring opgedaan in passende stageplekken of dagbesteding waarin rekening wordt gehouden met overprikkeling en met haar dwangklachten en dwanghandelingen. Verder krijgt eiseres binnenkort dialectische gedragstherapie. Er wordt een significante verbetering van de belastbaarheid verwacht bij persoonlijk en sociaal functioneren na het volgen van de diverse interventies, aldus

de verzekeringsarts bezwaar en beroep. De arbeidsdeskundige bezwaar en beroep is in haar rapport van 5 april 2016 tot de conclusie gekomen dat er geen aanleiding is om af te wijken van de conclusie van de primaire arbeidsdeskundige.

6. Bij het bestreden besluit heeft verweerder het bezwaar van eiseres ongegrond verklaard.

7.1 Op grond van artikel 1a, eerste lid, van het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten (het Schattingsbesluit) heeft betrokkene geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie als bedoeld in artikel 1a:1, eerste lid, van de Wajong, indien hij:

- a. geen taak kan uitvoeren in een arbeidsorganisatie;
- b. niet over basale werknemersvaardigheden beschikt;
- c. niet aaneengesloten kan werken gedurende ten minste een periode van een uur; of
- d. niet ten minste vier uur per dag belastbaar is, tenzij hij ten minste twee uur per dag belastbaar is en in staat is per uur ten minste een bedrag te verdienen dat gelijk is aan het minimumloon per uur.

7.2 Op grond van artikel 1a:1, vierde lid, van de Wajong wordt onder duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben, de situatie verstaan waarin de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie zich niet kunnen ontwikkelen.

7.3 Op grond van artikel 3, vierde lid, van het Schattingsbesluit stelt de verzekeringsarts bij een beoordeling van het duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben als bedoeld in de Wajong, vast of de gevolgen van ziekte of gebrek waardoor de betrokkene ongeschikt is tot werken, duurzaam zijn.

8. Tussen partijen is niet in geschil is dat eiseres op de datum in geding, 10 juli 2015, geen arbeidsvermogen had. Zij was in juli 2015 opgenomen in een kliniek en had om die reden geen benutbare mogelijkheden als bedoeld in artikel 2, vijfde lid, van het Schattingsbesluit. Het geschil spitst zich toe op de vraag of eiseres duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft. Gelet op artikel 1a:1, vierde lid, van de Wajong moet worden beoordeeld of eiseres in een situatie verkeert waarin de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie zich niet kunnen ontwikkelen.

9. Eiseres heeft aangevoerd dat zij duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft. Uit de IVA-jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (de Raad) met betrekking tot het duur-

zaamheidsbegrip volgt dat niet kan worden volstaan met algemeenheden, maar dat de motivering moet worden toegespitst op de individuele verzekerde en dient te berusten op een concrete en toereikende afweging van alle feiten en omstandigheden die aan de orde zijn. De motivering van de conclusie van de verzekeringsarts bezwaar en beroep dat eiseres door goede therapie en begeleiding in de toekomst wel arbeidsvermogen zal kunnen krijgen, voldoet niet aan die eisen, aldus eiseres. Haar mogelijkheden zijn immers slechts algemeen geformuleerd, terwijl nergens uit blijkt of aannemelijk wordt dat de genoemde dialectische gedragstherapie in haar situatie daadwerkelijk toepasbaar is en dat daarvan daadwerkelijk een zodanige verbetering van het functioneren valt te verwachten dat dit zal leiden tot het ontstaan van arbeidsvermogen. Verder heeft eiseres aangevoerd dat sprake is van een complex samenstel van verschillende psychiatrische ziektebeelden, dat bovendien vanaf 2005 een negatief verloop kent met steeds ernstiger wordende ziekteverschijnselen. Gelet hierop kan er in dit geval niet van worden uitgegaan dat de eigen kennis van de verzekeringsarts bezwaar en beroep toereikend is om te kunnen beoordelen welke behandelmogelijkheden nog enige kans op succes zouden hebben. Van de verzekeringsarts bezwaar en beroep had verwacht mogen worden dat zij haar ideeën met betrekking tot de therapeutische mogelijkheden zou voorleggen aan de huidige behandelaars of aan een externe specialist op het desbetreffende vakgebied.

10. Verweerder heeft zich in het verweerschrift op het standpunt gesteld dat de jurisprudentie van de Raad met betrekking tot het duurzaamheidsbegrip in de WIA (IVA), waarnaar eiseres heeft verwezen, niet van toepassing is, omdat de beoordelingscriteria van de Wajong 2015 van toepassing zijn.

11. De rechtbank volgt verweerder hierin niet. Vast staat dat het beoordelingscriterium in het kader van de WIA (duurzaam en volledig arbeidsongeschikt) niet hetzelfde is als het beoordelingscriterium in het kader van de Wajong (duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie) en dat ook het begrip 'duurzaam' in de WIA anders is gedefinieerd (een medisch stabiele of verslechterende situatie en op lange termijn bestaat slechts een geringe kans op herstel) dan in de Wajong (de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie kunnen zich niet ontwikkelen). Op de zitting heeft eiseres

er echter terecht op gewezen dat de jurisprudentie waarnaar zij heeft verwezen, geen betrekking heeft op de inhoud van het duurzaamheidsbegrip als zodanig, maar op de eisen die moeten worden gesteld aan de onderbouwing en motivering van een besluit over de duurzaamheid. Naar het oordeel van de rechtbank geldt de jurisprudentie die de Raad heeft ontwikkeld over de onderbouwing en motivering van besluiten over de duurzaamheid bij IVA-beoordelingen ook analoog voor de onderbouwing en motivering van besluiten over de duurzaamheid in het kader van de Wajong. Dit betekent, toegespitst op de Wajong en voor zover hier van belang, dat bij de onderbouwing niet kan worden volstaan met algemeenheden, maar dat de motivering dient te berusten op een concrete en deugdelijke afweging van de feiten en omstandigheden die bij de desbetreffende individuele verzekerde aan de orde zijn en dat, indien de inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden tot arbeidsparticipatie berust op een (ingezette) medische behandeling, een onderbouwing is vereist die ziet op het mogelijke resultaat daarvan voor de individuele verzekerde. Zie in dit verband de uitspraken van de Raad van 4 februari 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BH1896, en van 22 januari 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:534.

12. Verder is ten behoeve van een zorgvuldige en deugdelijke gemotiveerde besluitvorming niet zonder betekenis hetgeen in het door verweerder vastgestelde 'Beoordelingskader duurzaamheid van het ontbreken van arbeidsbeperkingen' (het Beoordelingskader) is vermeld. Samengevat is in het Beoordelingskader het volgende vermeld:

- stap 1: de verzekeringsarts stelt vast of er sprake is van een progressief ziektebeeld. Als het antwoord bevestigend is ontbreekt het arbeidsvermogen duurzaam. De beoordeling is afgerond;
- stap 2: de verzekeringsarts stelt vast of de situatie van cliënt aan beide volgende voorwaarden voldoet:
 - er is sprake van een stabiel ziektebeeld zonder behandelmogelijkheden;
 - de aandoening is zodanig ernstig dat geen enkele toename van bekwaamheden mag worden verwacht.

Als aan deze beide voorwaarden wordt voldaan ontbreekt het arbeidsvermogen duurzaam. De beoordeling is afgerond.

– stap 3: de verzekeringsarts en de arbeidsdeskundige stellen in gezamenlijk overleg vast of het ontbreken van arbeidsvermogen van de cliënt duurzaam is. Zij betrekken daarbij tenminste de volgende aspecten in onderlinge samenhang:

- het al dan niet ontbreken van mogelijkheden ter verbetering van de belastbaarheid;
- het al dan niet ontbreken van mogelijkheden tot verdere ontwikkeling;
- het al dan niet ontbreken van mogelijkheden tot toename van bekwaamheden.

Op grond van hun gezamenlijk overleg concluderen de verzekeringsarts en de arbeidsdeskundige of het arbeidsvermogen al dan niet duurzaam ontbreekt. De beoordeling is afgerond.

13. Gesteld noch gebleken is dat sprake is van een progressief ziektebeeld als bedoeld in stap 1 van het Beoordelingskader. Er is evenmin sprake van een stabiel ziektebeeld zonder behandelingsmogelijkheden als bedoeld in stap 2 van het Beoordelingskader. Er zijn immers behandelingsmogelijkheden. In dit geval is dan ook stap 3 van belang, waarbij het aankomt op de vraag of eiseres mogelijkheden heeft tot verbetering van haar belastbaarheid, of er mogelijkheden zijn tot verdere ontwikkeling en of er mogelijkheden zijn tot toename van haar bekwaamheden.

14. Naar het oordeel van de rechtbank hebben de verzekeringsarts in zijn rapport van 18 januari 2016, de verzekeringsarts bezwaar en beroep in haar rapport van 29 maart 2016 en de arbeidsdeskundige bezwaar en beroep in zijn rapport van 5 april 2016 voldoende deugdelijk gemotiveerd dat bij eiseres een verbetering van de belastbaarheid is te verwachten op het terrein van het persoonlijk en sociaal functioneren na het volgen van diverse interventies en dat eiseres voldoende mogelijkheden heeft om haar bekwaamheden te ontwikkelen, waardoor zij arbeidsvermogen kan krijgen. De verzekeringsarts bezwaar en beroep beschikte over voldoende medische informatie van de behandelend arts van eiseres, waaronder recente informatie van psychiater K. Konijn van [bedrijf] van 11 november 2015 en van [betrokkene 2] verpleegkundige, en L. van Riel, psychiater, beiden werkzaam bij [bedrijf], van 12 januari 2016. Tijdens deze beroepsprocedure heeft de verzekeringsarts bezwaar en beroep nog nadere informatie opgevraagd bij psychiater Van Riel van [bedrijf] in verband met de behandeling van de eetstoornis van eiseres. De verzekeringsarts bezwaar en beroep heeft in haar nadere rapportage van 15

augustus 2016 op basis van de verklaring van psychiater Van Riel van [bedrijf] van 12 augustus 2016 aangegeven dat de eetstoornis gedeeltelijk in remissie is en dat er feitelijk sprake is van een verbetering onder invloed van de ingezette behandeling, al is er wel een verhoogd terugvalrisico, mede door de comorbiditeit in de vorm van een borderline persoonlijkheidsstoornis. De rechtbank ziet geen aanleiding om hieraan te twijfelen. Evenmin ziet de rechtbank aanleiding om te twijfelen aan de daaropvolgende conclusie van de verzekeringsarts bezwaar en beroep in haar rapport van 15 augustus 2016 dat (nog) geen sprake is van duurzaam ontbreken van arbeidsvermogen. De motivering van dit oordeel van de verzekeringsarts berust op een concrete en deugdelijke afweging van de feiten en omstandigheden die bij de desbetreffende individuele verzekerde aan de orde zijn. Naar het oordeel van de rechtbank moeten de verzekeringsarts en de verzekeringsarts bezwaar en beroep verder geacht worden over voldoende medische deskundigheid te beschikken om zich op grond van de beschikbare medische informatie en in overleg met de arbeidsdeskundige (bezwaar en beroep) een oordeel te vormen over de mogelijkheden tot verbetering van de belastbaarheid van eiseres en over de daaropvolgende vragen of er bij eiseres mogelijkheden zijn tot verdere ontwikkeling en of er mogelijkheden zijn tot toename van haar bekwaamheden.

15. Ter zitting heeft eiseres nog aangevoerd dat de verzekeringsarts bezwaar en beroep gedurende de beroepsprocedure niet had mogen volstaan met het opvragen van informatie bij [bedrijf], maar dat zij ook bij [bedrijf] had moeten navragen hoe de behandeling na de terugmelding is verlopen en wat de staat van de eetstoornis op dit moment is. De rechtbank volgt eiseres hierin niet. Op de hoorzitting van 21 maart 2016 is bekend geworden dat eiseres 'binnenkort' dialectische gedragstherapie zou krijgen (bij [bedrijf]). Korte tijd daarna heeft verweerder het bestreden besluit genomen. In haar rapport van 29 maart 2016 is de verzekeringsarts bezwaar en beroep naar aanleiding van de mededeling dat eisers binnenkort dialectische gedragstherapie zou krijgen uitgebreid ingegaan op deze therapie en heeft ze ook gemotiveerd aangegeven hoe deze therapie voor eiseres tot verbetering van haar belastbaarheid kan leiden. Dat de verzekeringsarts bezwaar en beroep na ontvangst van de verklaring van Van Riel van 12 augustus 2016 niet ook nog informatie bij [bedrijf]

heeft opgevraagd, acht de rechtbank niet onzorgvuldig. Eiseres is immers eerst na het nemen van het bestreden besluit daadwerkelijk met de dialectische gedragstherapie begonnen, zodat met het uiteindelijke verloop van die therapie bij het nemen van het bestreden besluit geen rekening kon worden gehouden. Dat die therapie zou worden gestart en dat deze (enig) uitzicht bood op verbetering was op het moment dat het besluit werd genomen dan ook het uitgangspunt. Er kan dan ook niet worden gezegd dat het bestreden besluit onvoldoende zorgvuldig zou zijn voorbereid.

16. Concluderend is de rechtbank van oordeel dat verweerder voldoende heeft gemotiveerd dat bij eiseres, in ieder geval ten tijde van de besluitvorming, geen sprake is van een situatie waarin haar mogelijkheden tot arbeidsparticipatie zich in het geheel niet kunnen ontwikkelen. Daaruit volgt dat van 'duurzaamheid', zoals vereist voor een Wajong-uitkering op dat moment niet is gebleken.

17. Het beroep is ongegrond.

Er bestaat geen aanleiding voor een proceskostenveroordeling of vergoeding van het griffierecht.

Beslissing

De rechtbank verklaart het beroep ongegrond.

NOOT

Bij de toetsing van besluiten over de duurzaamheid in het kader van de Wajong rijst de vraag in hoeverre de door de CRvB in het kader van de IVA ontwikkelde rechtspraak ook bij die beoordeling kan worden toegepast. De Rechtbank Oost-Brabant oordeelde in zijn uitspraak van 9 juni 2016, ECLI:NL:RBOBR:2016:2972, «USZ» 2016/366, m.nt. E. van den Bogaard, dat dit niet het geval is, omdat het begrip 'duurzaam' in de Wajong een andere inhoud heeft dan in de IVA-regeling van de Wet WIA.

In de hier gepubliceerde uitspraak komt de Rechtbank Amsterdam tot een tegengestelde conclusie, omdat deze jurisprudentie geen betrekking heeft op de inhoud van het duurzaamheidsbegrip, maar op de eisen die moeten worden gesteld aan de onderbouwing en motivering van een besluit over de duurzaamheid.

De Rechtbank Amsterdam oordeelt daarom dat ook bij een besluit over de duurzaamheid in het kader van de Wajong niet kan worden volstaan met algemeenheden, maar dat de motivering

dient te berusten op een concrete en deugdelijke afweging van de feiten en omstandigheden die bij de desbetreffende individuele verzekerde aan de orde zijn en dat, indien de inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden tot arbeidsparticipatie berust op een (ingezette) medische behandeling, een onderbouwing is vereist, die ziet op het mogelijke resultaat daarvan voor de individuele verzekerde. Zie voor een uitgebreidere weergave van de IVA-rechtspraak de noot onder Rb. Oost-Brabant 9 juni 2016, ECLI:NL:RBOBR:2016:2972, «USZ» 2016/366.

Red.

419

Rechtbank Amsterdam
5 juli 2016, nr. AMS 15/6539
(Hirzalla)
Noot E. van den Bogaard

Arrest Korošec. Eerlijk proces. Equality of arms. Benoeming deskundige.

[EVRM art. 6 lid 1; Awb art. 8:47]

Essentie: Dat van eiseres wordt verlangd met een begin van bewijs of een concreet aanknopingspunt te komen ter onderbouwing van de betwisting van het oordeel van een verzekeringsarts bezwaar en beroep, is naar het oordeel van de rechtbank niet in strijd met het recht op een eerlijk proces.

Samenvatting: Eiseres heeft de rechtbank verzocht een deskundige te benoemen en stelt onder verwijzing naar het arrest Korošec (EHRM 8 oktober 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:1008JUD007721212) dat het niet in de oordeelsvorming betrekken van het oordeel van een onafhankelijk deskundige zal leiden tot schending van het beginsel van 'equality of arms' in de zin van art. 6 EVRM. Zij stelt dat zij niet over de financiële middelen beschikt om zelf een deskundige in te schakelen.

De rechtbank is van oordeel dat uit de door eiseres genoemde uitspraak van het EHRM niet volgt dat de rechtbank gehouden is een deskundige te benoemen, uitsluitend op de grond dat een betrokkene het niet eens is met de conclusies van een verzekeringsarts (bezwaar en beroep). Weliswaar komen aan de bevindingen van een verzekeringsarts bezwaar en beroep, vanwege diens verzekerings-